

спеціальної освіти. Без цілеспрямованого подолання чи послаблення недоліків знижується ефективність навчання та виховання дітей. Таке співвідношення всіх компонентів педагогічного процесу реалізується в спеціальній школі як принцип єдності навчання, виховання і корекції завдяки тому, що всі вирішальні моменти цього процесу містять корекційне завдання як інтегруючу складову. Корекція дитини може здійснюватися і як самостійний напрямок роботи завдяки використанню спеціальних занять.

Корекція розвитку здійснюється педагогічними засобами (організація, зміст, методика), специфічність яких визначається передусім особливостями розвитку вихованців школи певного типу. Врахування цих особливостей передбачає щонайперше знання про: 1) структуру дефекту дітей певної категорії (за Л.С.Виготським). Найменш виховуваними, найменш залежними від педагогічних впливів є нижчі психічні функції як первинні симптоми, що безпосередньо залежать від ядра дефекту – органічного пошкодження головного мозку, аналізатора тощо. Вони настільки пов'язані з ним, що подолати їх неможливо, поки не буде усунуто першопричину передусім медичним втручанням. Корекція розвитку здійснюється щонайперше через вплив на ускладнення вторинного і подальшого порядку, завдяки формуванню «вищих психічних функцій», тобто психічних утворень вищих рівнів організації, що характеризуються усвідомленістю, довільністю, в умовах засвоєння свідомої цілеспрямованої діяльності; 2) загальні та специфічні закономірності аномального розвитку - характерні для аномального розвитку загалом; для розвитку груп дітей з певними порушеннями (наприклад, з порушеннями аналізаторів чи інтелекту); для категорій дітей (з порушеннями слуху, зору, інтелекту, мовлення, опорно-рухового апарату); для типологічних груп у межах категорії (наприклад, для форм олігофренії за М.С.Певзнер) (В.І.Лубовський, О.П.Гозова та ін.); 3) рівень інтелектуального (й ін.) розвитку та пізнавальних можливостей, в т.ч. при комбінованому дефекті. Діти з легкою розумовою відсталістю потребують педагогічної роботи на основі становлення усвідомленої діяльності; діти з помірною та тяжкою розумовою відсталістю – на основі копіювання, наслідування, формування навичок, автоматизмів; 4) психологічний зміст предмета корекції (складової психофізичного розвитку) та змістові лінії здійснення його корекції на основі використання системно-структурного, особистісного та діяльнісного підходів. Саме ці визначені позиції є, на наш погляд, найбільш актуальними питаннями психологічного обґрунтування ефективної корекційної роботи з дітьми.

ВАЛЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Черновол Надія Миколаївна

Національний університет "Львівська політехніка"
79013, вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна

Серед інших чинників для навколишнього природного середовища небезпечним є результат некомпетентності фахівців інженерного профілю, підготовка яких є одним із важливих аспектів вирішення головної проблеми цивілізації – проблеми виживання і збереження природи. Інноваційні зміни, які стосуються освітньо-професійних програм

підготовки, використання навчальних технологій істотно впливають на якість підготовки фахівців.

Серед інших чинників, для навколишнього природного середовища небезпечним є результат некомпетентності фахівців інженерного профілю, підготовка яких є одним із важливих аспектів вирішення головної проблеми цивілізації – проблеми виживання і збереження природи.

Одним з основних завдань екологічної освіти вищих технічних навчальних закладів є формування та розвиток у майбутніх інженерів вмінь прогнозувати особисту діяльність і діяльність інших людей, приймати відповідальні рішення щодо проблем навколишнього середовища, а також виховання глибокої поваги до власного здоров'я. Залежність здоров'я від оточуючого середовища виводить на місце основної мотиваційної складової регіональну компоненту. Власне тому феномен здоров'я (важливий показник конкурентоспроможності фахівця) необхідно використовувати як фактор впливу на свідомість студентів. Цьому сприяє комплексність та міждисциплінарність екологічної освіти, передбачаючи наявність екологічної тематики в більшості навчальних дисциплін.

У наукових працях активно розглядаються питання краєзнавства, доступності екологічного матеріалу, врахування єдності екологічної освіти з політехнічною, становлення еколого-валеологічної основи в освітньому середовищі вищого навчального закладу, пропонується загальне визначення еколого-валеологічної компетентності студентів, яка трактується як здатність особистості, спрямована на збереження фізичного, психічного, соціального, духовного здоров'я та розуміння прямої взаємозалежності благополуччя людини від стану навколишнього природного середовища, а також обґрунтовується необхідність нових підходів до екологізації навчального процесу. Є. М. Борщук, аналізуючи ключові ідеї ОСР, називає екологію і здоров'я, екологію і моральність, екологію і психологію основними пріоритетами її системи [1, с. 405].

Успішне виконання вказаних вище завдань можливе лише за умови гнучкості навчальних планів, відповідного рівня науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, вдалого поєднання теоретичної та практичної підготовки, постійного вдосконалення організаційних форм навчання з поступовою його екологізацією, орієнтації студентів на науково-дослідну діяльність з проблем довкілля.

Але опитування студентів технічних напрямів підготовки дає підставу стверджувати про поверхове уявлення щодо впливу навколишнього середовища на психічне та соціальне здоров'я особистості. Оскільки введення курсу валеології в навчальні програми – проблемне питання для технічних ВНЗ, екологічне наповнення повинні мати всі відповідні дисципліни. Важливим також є проведення спеціальних досліджень (анкетувань, тестувань тощо), з використанням, наприклад, тесту «Індекс ставлення до здоров'я», тесту на визначення рівня розвитку інтенсивності суб'єктивного ставлення до природи непрагматичної модальності, запропоновані С. Д. Дерябо та В. А. Ясвіним у [2, с.75-87; 3, с. 61-70], адже людина – продукт біологічної і соціальної еволюції; її життя залежить від спадковості та екологічних умов, які дедалі погіршуються.

Література

1. Борщук, Є. М. Основи теорії стійкого розвитку еколого-економічних систем : монографія / Є. М. Борщук. – Львів : Видавництво «Растр – 7», 2007. – 435 с.

2. Дерябо, С. Д. Две модели экологии / С. Д. Дерябо, В. А. Ясвин // Человек, 1998. – №1. – С. 34–40.
3. Дерябо, С. Д. Экологическая педагогика и психология / С. Д. Дерябо, В. А. Ясвин. – Ростов-на-Дону : Феникс, – 1996. – 480 с.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Черушева Галина Батрбеківна, Пархоменко Вікторія Вікторівна

Національна академія статистики, обліку та аудиту
04107, вул. Підгірна, 1, м. Київ, Україна

Обґрунтована потреба у фахівцях економічної сфери, розкрито основні положення концепції вищої економічної освіти та умов удосконалення системи професійної підготовки економічних кадрів.

В Концепції розвитку економічної освіти в Україні підкреслено, що потреба у фахівцях економічної сфери обумовлена необхідністю вирішення проблем виходу України з економічної кризи, забезпечення інформаційної підтримки ринкових перетворень в економіці, входження у світовий інформаційний простір.

Аналіз наукових праць та досвіду підготовки фахівців в системі вищої економічної освіти, а також усвідомлення державної програми соціально-економічного розвитку суспільства дозволяє зробити висновки про необхідність створення якісно нової системи професійної підготовки за умов:

- створення професійного середовища з його направленістю на особистість;
- забезпечення демократизації відносин педагога і студента, впровадження ідей педагогіки співробітництва, діалогової взаємодії основних суб'єктів системи професійної підготовки; використання варіативних засобів їх співробітництва;
- забезпечення випереджуючого характеру системи професійної підготовки у формуванні готовності фахівців до вирішення соціально-економічних проблем, які виникають в процесі динамічних змін у розвитку суспільства (тобто “підготовка на перспективу”);
- встановлення взаємозв'язку та співвідношення інформаційної та інноваційно-творчої функцій, змістовної та процесуальної сторін навчального процесу, враховуючи особливості практичної діяльності;
- переходу від екстенсивно-інформаційного до інтенсивно-фундаментального навчання на основі інтеграції та міждисциплінарних зв'язків, що сприяє усвідомленню пріоритету економіки як дійового фактору суспільного розвитку;
- впровадження принципу диференціації та індивідуалізації навчального процесу (з урахуванням індивідуальних особливостей майбутнього фахівця, його професійних та життєвих орієнтацій (диспозицій особистості)).

Розроблена нами концепція підготовки фахівців в системі вищої економічної освіти базується на загальному зв'язку явищ: